

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Ndc/10/2024
Identifikačné číslo spisu:	7120206015
Dátum vydania rozhodnutia:	29.04.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Mária Trubanová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:7120206015.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu N. W., narodeného C., X., zast. advokátkou JUDr. Ivetou Rajtákovou, Košice, Štúrova 20, proti žalovanej J. W., narodenej C., X., zast. advokátom JUDr. Jurajom Ferenčíkom, Košice, Krivá 23, o zrušenie podielového spoluvlastníctva, vedenom na Mestskom súde Košice pod sp. zn. 42C/15/2020, o návrhu žalobcu na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti, takto

rozhodol:

Návrhu žalobcu na prikázanie veci vedenej na Mestskom súde Košice pod sp. zn. 42C/15/2020 Okresnému súdu Prešov n e v y h o v u j e .

Odôvodnenie

1. Mestský súd Košice predložil podľa § 39 ods. 2, 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej len „CSP“) na rozhodnutie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) návrh žalobcu na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti Okresnému súdu Prešov.

1.1. Žalobca na odôvodnenie svojho návrhu predneseného na pojednávaní dňa 31. januára 2024 (pozri zápisnicu o pojednávaní č. l. 1014 a nasl. spisu) uviedol, že konanie na Mestskom súde Košice nezabezpečí právne a spravodlivé súdne konanie. Žalobca je toho názoru, že aj vzhľadom na početné sporové konania, ktoré sa viedli na tomto súde, alebo na Okresnom súde Košice I vzhľadom aj na pomernú známosť rodiny žalovanej, právo na spravodlivý súdny proces bude lepšie zabezpečené prejednaním veci iným súdom mimo Mestského súdu Košice. Je toho názoru, aby účastníci, strany konania nemuseli vynakladať veľké náklady na účasť na prípadných ďalších pojednávaniach, že takýto účel bude zabezpečený najlepšie prikázaním veci na prejednanie Okresnému súdu Prešov.

2. Žalovaná s k návrhu žalobcu na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti nevyjadrila.

3. Podľa § 39 ods. 2, 3 CSP na návrh ktorejkoľvek zo strán možno spor prikázať inému súdu tej istej inštalácie aj z dôvodu vhodnosti. O prikázaní sporu rozhoduje súd, ktorý je najbližšie spoločne nadriadený príslušnému súdu (Mestskému súdu Košice) a súdu, ktorému sa má vec prikázať

(Okresnému súdu Prešov). V tomto prípade je najbližšie spoločne nadriadeným súdom najvyšší súd.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky príslušný rozhodnúť o tomto návrhu na prikázanie sporu (§ 39 ods. 3 CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že návrh žalobcu na prikázanie sporu nie je dôvodný, a preto mu nebolo možné vyhovieť.

5. Prikázanie (delegácia) z dôvodu vhodnosti predstavuje výnimku z práva strany civilného konania na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), ako aj výnimku zo zákonom definovaných kritérií miestnej príslušnosti súdu, a teda podmienky prikázania veci treba - ako výnimku - vykladať reštriktívne. Totižto, ak by príslušný súd prikázal vec inému súdu podľa § 39 ods. 2 CSP, hoci by pre takéto rozhodnutie tu neboli podmienky, porušil by tým ústavne zaručenú zásadu, že nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi, a že príslušnosť súdu ustanovuje zákon (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ďalej len „ústavy“).

5.1. Účelom inštitútu delegácie z dôvodu vhodnosti je predovšetkým zabezpečenie hospodárnosti civilného sporového konania alebo jeho zrýchlenie (čo rovnako platí aj pre civilné mimosporové konania). Dôvody delegácie môžu mať v praxi rozmanitú povahu, najmä však osobnú, zdravotnú, sociálnu, či finančnú. Vzhľadom na charakter delegácie ako výnimky zo zásady, že vec prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií, musí mať aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter.

6. S poukazom na uvedené prichádza aplikácia ustanovenia § 39 ods. 2 CSP do úvahy len vtedy, ak sú pre to dané dôvody výnimočného charakteru. Úvaha súdu o vhodnosti delegácie preto zahŕňa posúdenie predmetu konania i pomerov subjektov na oboch procesných stranách, pričom na pomery strany sporu, ktorá delegáciu navrhuje, možno prihliadnuť len, ak ich zohľadnenie nebude mať negatívny dopad na protistranu. Podstatný význam má i stanovisko protistrany v spore. Pri tom všetkom treba mať na zreteli výnimočnosť inštitútu delegácie sporu.

7. Skutočnosti, ktorými žalobca odôvodnil vhodnosť ním navrhovanej delegácie sporu, nevykazujú charakter takej výnimočnosti, aby bolo možné jeho návrhu vyhovieť. V danom prípade je podľa žalobcu dôvodom na prikázanie sporu z dôvodu vhodnosti početnosť sporových konaní vedených na Okresnom súde Košice I a Mestskom súde Košice a aj „pomerná známosť“ rodiny žalovanej. K čomu najvyšší súd opakuje, že dôvody delegácie síce môžu mať v praxi rozmanitú povahu, a to najmä osobnú, zdravotnú, sociálnu, či finančnú, musia však svojou výnimočnosťou viesť k nepochybnému záveru, že delegáciou veci (sporu) na iný súd sa zabezpečí hospodárnejšie, rýchlejšie alebo po skutkovej stránke spoľahlivejšie a dôkladnejšie prejednanie veci (sporu), čo v danom prípade preukázané nebolo. Početnosť sporových konaní na súde, či ne/známosť rodiny žalovanej, nepredstavuje výnimočný dôvod, ktorý by opodstatňoval zmenu zákonom stanovenej príslušnosti súdu. Navyše žalovaná v danom prípade nevyslovila súhlas s návrhom žalobcu na prikázanie sporu.

7.1. V zmysle obsahu žalobcom podaného návrhu na zmenu príslušnosti súdu je naviac nutné poznamenať, že tento právny inštitút neslúži ani ako náhrada námietky zaujatosti. Najvyšší súd poukazuje na čl. 144 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sú sudcovia pri výkone svojej funkcie nezávislí a pri rozhodovaní sú viazaní len ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 ústavy a zákonom. Za predpokladu, že domnienka sporovej strany ohľadom „pomernej známosti“ rodiny žalovanej sa týkala nedostatku prípadnej nezávislosti alebo nestrannosti sudcov, potom podľa názoru najvyššieho súdu nie je spôsobilá založiť dôvod vhodnej delegácie v zmysle § 39 ods. 2 CSP, lebo o tom, či je alebo nie je sudca vylúčený na námietku strany rozhoduje súd v zmysle § 54 CSP. A len pokiaľ by došlo k vylúčeniu všetkých sudcov príslušného súdu takým rozhodnutím súdu v zmysle § 39 ods. 1 CSP musí byť spor prikázaný inému súdu tej istej inštancie (k tomu napr. sp. zn. 9Ndc/22/2021, 5Ndc/14/2021). Zmena v osobe zákonného sudcu po pridelení veci nie je vylúčená, ale musí sa udiať jedine v súlade so zákonom ustanovenými podmienkami a pri dodržaní zákonom ustanoveného postupu (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 448/2016 z 31. augusta 2017).

8. Vychádzajúc z návrhu žalobcu na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti najvyšší súd po preskúmaní

predloženej veci nezistil také relevantné okolnosti, na základe ktorých by mohol byť spor prikázaný v zmysle § 39 ods. 2 CSP Okresnému súdu Prešov. V prípade, ak mienil žalobca dôvodením návrhu početnosťou sporových konaní smerovať k pomerom na Okresnom súde Košice I, resp. Mestskom súde Košice, nejde o stav vyplývajúci z individuálnych pomerov niektorej zo strán, ale je to skôr problém systémový, s ktorým sa boria mnohé súdy. Vyhovením návrhu z tohto dôvodu by potom bolo možné pri každom účastníkovi konania (strane sporu) meniť si podľa potrieb miestne príslušný súd, a to len z toho dôvodu, že podľa strany sporu na inom súde bude na základe štatistík rozhodnuté skôr. Tento výsledok by určite nebol v súlade s účelom prikážania veci z dôvodu vhodnosti, ani princípom perpetuatio fori (trvania súdnej príslušnosti) a právom nebyť odňatý zákonnému sudcovi.

9. Vzhľadom k uvedenému dospel najvyšší súd k záveru, že v danom prípade nie sú splnené podmienky pre prikážanie sporu inému súdu z dôvodu vhodnosti v zmysle § 39 ods. 2 CSP, a preto návrhu nevyhovел.

10. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.